

DE VLAAMSE MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - voorontwerp besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat de verkorte procedure betreft

- Principiële goedkeuring

Dit besluit wijzigt het DBRC-procedurebesluit van 16 mei 2014 om expliciet te verduidelijken dat de verkorte procedure ook kan worden opgestart voor de accessoire schorsingsvordering afzonderlijk, ook al wordt die gezamenlijk met een vernietiging in een verzoekschrift gevorderd. De verkorte procedure kan in dat geval dus gelden voor de vernietigingsvordering of voor de schorsingsvordering of voor beide vorderingen.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld: Justitie en Handhaving

Beleidsdoelstelling: Het voorliggende besluit geeft uitvoering aan de volgende doelstelling in de beleidsnota Justitie en Handhaving 2019-2024:

“Burgers, bedrijven en overheden zijn meer dan ooit gebaat bij een transparante en laagdrempelige rechtsbescherming waarbij hun bestuurlijke geschillen efficiënt, binnen een redelijke termijn en op een kwalitatief hoogstaande wijze definitief worden beslecht (...). Een efficiënte en effectieve rechtsbescherming van (...) bestuurlijke geschillen (...) is van cruciaal belang voor een gunstig leef- en ondernemersklimaat in Vlaanderen en draagt bij tot het versneld en gemakkelijker kunnen realiseren van grote maatschappelijke investeringsprojecten. (...) Ik optimaliseer de huidige procedures bij de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Ik evalueer daartoe (...) het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse Bestuursrechtscolleges.”

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het bijgaande ontwerp van besluit werd aangepast aan het wetgevingsadvies nummer 2020/328 van 21 september 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Dit ontwerp van besluit kadert in de doelstelling van efficiënte beslechting van bestuurlijke geschillen binnen een redelijke termijn die in de beleidsnota Justitie en Handhaving 2019-2024 vooropgesteld werd. Het ontwerp betreft de toepassing van de verkorte procedures op sommige schorsingsvorderingen bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

Artikel 19 DBRC-decreet bevat de delegatiebepaling aan de Vlaamse regering om de regels vast te stellen voor de behandeling van verzoekschriften die in aanmerking komen voor een verkorte procedure: *“De Vlaamse Regering kan regels vaststellen voor de behandeling van verzoekschriften die in aanmerking komen voor een verkorte procedure”*.

Deze verkorte procedures hebben steeds een belangrijke rol gespeeld bij de doelstelling om geschillen “snel en definitief op te lossen”¹. Zo wordt via de verkorte procedures, via bijvoorbeeld de inkorting of afwezigheid van bepaalde proceduretermijnen, de procedure ingekort om sneller een definitief oordeel te vellen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan vorderingen die klaarblijkelijk onontvankelijk zijn omdat de beroepstermijn mathematisch gezien klaarblijkelijk is overschreden. In dat geval kan via een verkort proceduretraject de vordering definitief worden verworpen.

Deze procedures werden in het verleden al eens hervormd, met name met het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2017 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat betreft de optimalisatie van de organisatie en de rechtspleging van de Vlaamse bestuursrechtscolleges. Zo werd er een duidelijker onderscheid gemaakt tussen de vereenvoudigde procedure enerzijds en de procedure via korte debatten anderzijds. Er werd zo bijvoorbeeld verduidelijkt dat een afschrift van het verzoekschrift reeds wordt bezorgd aan de verweerder en aan sommige belanghebbenden, nog voor de procedure in korte debatten volledig doorlopen wordt.

De Raad voor Vergunningsbetwistingen (hierna: RvVb) is er in de afgelopen jaren van uit gegaan dat een verkorte procedure opgestart kan worden voor de accessoire schorsingsvordering afzonderlijk, ook al wordt die gezamenlijk met een vernietiging in een verzoekschrift gevorderd. Deze interpretatie lag in lijn met voormelde doelstelling van de Vlaamse Regering om geschillen snel en definitief te beslechten..

De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan – in het geval de schorsingsvordering samen met de vernietiging in eenzelfde verzoekschrift wordt gevorderd – de schorsingsvordering naar het oordeel van de Raad van State² evenwel niet meer afzonderlijk behandelen via een verkort traject. Dit ontwerp van besluit wil aan dit probleem tegemoet komen door een en ander te verduidelijken.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1.

Toepassing van de verkorte procedures op accessoire vorderingen

Artikel 19 DBRC-decreet bevat zoals hoger vermeld een delegatiebepaling aan de Vlaamse regering om de regels vast te stellen voor de behandeling van verzoekschriften die in aanmerking komen

¹ Verslag aan de Vlaamse Regering bij het Procedurebesluit DBRC.

² RvS 5 maart 2020, nr. 247.221.

voor een verkorte procedure. Het DBRC-procedurebesluit geeft daaraan uitvoering en vermeldt twee soorten verkorte procedures. Namelijk de vereenvoudigde procedure (artikel 59/1) en de korte debatten (artikel 59/2). Het hoort tot de vrijheid van de voorzitter van het College of de door hem aangewezen bestuursrechter om ambtshalve te onderzoeken of het beroep volgens de vereenvoudigde procedure kan worden behandeld of alleen korte debatten vereist (artikel 59, §1).

De RvVb is er in de afgelopen jaren van uit gegaan dat een verkorte procedure opgestart kan worden voor de accessoire schorsingsvordering afzonderlijk, ook al wordt die gezamenlijk met een vernietiging in een verzoekschrift gevorderd.

Als de RvVb werd gevat met een verzoekschrift waarin zowel een vernietiging als een schorsing bij hoogdringendheid wordt gevorderd, kon de RvVb beide vorderingen opsplitsen en de verkorte procedure opstarten alleen voor de schorsingsvordering wanneer daartoe redenen bestonden. Bijvoorbeeld omdat een dergelijke vordering doelloos is bij duidelijk gebrek aan hoogdringendheid of een gebrek aan uiteenzetting daarvan in het verzoekschrift, dan wel bij een niet-tijdige betaling van het rolrecht.

In zijn recent arrest nr. 247.221 van 5 maart 2020 oordeelde de Raad van State daarover als volgt:

“Uit het voorgaande volgt dat de term „beroep” in artikel 59/1 van het procedurebesluit DBRC verwijst naar het geheel van de vorderingen dat met één verzoekschrift wordt ingediend.

Het bestreden arrest dat in de aanhef stelt dat de verzoekende partij “de schorsing van de tenuitvoerlegging en de vernietiging van de beslissing van de [deputatie] van 24 januari 2019” vordert, besluit tot de kennelijke onontvankelijkheid van de vordering van de verzoekende partij tot schorsing van de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden vergunningsbeslissing.

Het bestreden arrest dat voormeld besluit noodzakelijk steunt op het oordeel dat artikel 59/1 van het procedurebesluit DBRC “zowel op de vernietigingsberoepen als de daarmee samenhangende schorsingsvorderingen afzonderlijk” slaat, “zich niet [verzet] tegen de toepassing ervan uitsluitend op een schorsingsvordering als accessorium van de samenhangende vordering tot vernietiging” en “van toepassing [is] op alle vorderingen (beroepen) die bij de [RvVb] worden ingesteld”, beschouwt de van “het verzoek tot vernietiging” afgezonderde “vordering tot schorsing” als een “beroep” in artikel 59/1 van het procedurebesluit DBRC en schendt zodoende artikel 59/1 van het procedurebesluit DBRC.”

Het DBRC-procedurebesluit wordt door de Raad van State aldus zo gelezen dat een verkorte procedure enkel kan worden opgestart voor het geheel van de vorderingen in een verzoekschrift. De Raad voor Vergunningsbetwistingen zal in dat geval de schorsingsvordering die samen met de vernietiging in eenzelfde verzoekschrift wordt gevorderd volgens de Raad van State niet afzonderlijk kunnen behandelen via een verkort traject.

Verduidelijking van de verkorte procedures

Het is niet aangewezen om schorsingsvorderingen uit te sluiten van een verkorte behandeling, ook al worden ze ingediend gelijktijdig met een vordering tot vernietiging. De verkorte procedures niet toepassen op afzonderlijke schorsingsvorderingen zou de beoogde efficiëntie- en tijds winst van deze procedures bij de RvVB ondergraven aangezien in dat geval voor een groot aantal dossiers de toepassing van een versnelde behandeling zelfs niet overwogen kan worden. De verkorte procedures zijn immers een belangrijk instrument om een efficiënte en snelle rechtsbedeling te waarborgen, ook bij het behandelen van een schorsingsberoep. Ze maken het net mogelijk dat beroepen of vorderingen snel behandeld kunnen worden wanneer het doorlopen van de normale procedures overbodig zou zijn.

Het moet dan ook mogelijk zijn om de verkorte procedures toe te passen op de verschillende vorderingen afzonderlijk, ook al staan ze opgenomen in eenzelfde verzoekschrift, en niet zozeer op

het geheel van het verzoekschrift zelf. Het onderscheid maken tussen een schorsingsvordering die afzonderlijk wordt ingediend en diezelfde vordering die samen met de vernietiging wordt gevorderd in eenzelfde verzoekschrift is bovendien zeer kunstmatig en al te formalistisch.

Het zou onnodige kosten met zich meebrengen om een schorsingsvordering te behandelen via het normale traject wanneer de RvVb na een eerste controle vaststelt dat de zaak zich leent voor een verkorte behandeling. Het toepassen van de verkorte procedures vermijdt dat een schorsingsvordering toch het gehele vooronderzoek van de schorsingsprocedure moet doorlopen, met inbegrip van - bij wijze van voorbeeld - het opvragen en uitwisselen van de verschillende nota's en het identificeren en aanschrijven van de belanghebbende partijen, wanneer dat niet nodig zou zijn. Dit leidt al snel tot een tijdswinst van enkele maanden voor de betrokken schorsingsdossiers³.

Op die manier waarborgt de verkorte procedure net dat wat ze beoogt, namelijk tijd- en efficiëntiewinsten in de rechtsbedeling van de RvVb enerzijds en snelle duidelijkheid en rechtszekerheid voor de procespartijen anderzijds. Het heeft bovendien als voordeel dat de vernietigingsprocedure sneller opnieuw wordt aangevat en de hele zaak uiteindelijk een korter maar even kwaliteitsvol verloop kent.

De vaste praktijk van de RvVb leert bovendien dat de schorsingsvordering zich uitstekend leent voor een behandeling via een verkort traject.

Daarom bepaalt het DBRC-procedurebesluit nu uitdrukkelijk dat de verkorte procedures ook gelden voor de schorsingsvorderingen (al dan niet afzonderlijk).

UDN-procedure (artikel 64 t.e.m. 65/1)

Voor de volledigheid wordt meegegeven dat de hierboven weergegeven discussie niet rijst bij de schorsingsvorderingen bij uiterst dringende noodzakelijkheid, ingediend overeenkomstig artikel 40, §2 DBRC-decreet. Het DBRC-procedurebesluit bepaalt immers uitdrukkelijk dat de verkorte procedures niet van toepassing zijn op de deze procedures (zie artikel 64). Dat is logisch aangezien de schorsingsprocedures bij uiterst dringende noodzakelijkheid zich kenmerken door een zeer snelle en korte behandelingstermijn die de bestuursrechter zelf mede bepaalt. Voor de verkorte procedures gelden daarentegen vaste termijnen die langer duren zodat daar dus geen tijdswinst kan worden gerealiseerd.

Artikel 2.

Artikel 59, §1, van het DBRC-Procedurebesluit, zoals gewijzigd door dit besluit, wordt onmiddellijk van toepassing verklaard op vorderingen (vernietiging, gewone schorsing, gezamenlijk of afzonderlijk) die worden ingediend na de inwerkingtreding van dit besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing is budgetneutraal.

³ Zie o.m. RvVb 5 november 2019, nr. RvVb-S-1920-0218; RvVb 5 november 2019, nr. RvVb-S-1920-0216; RvVb 8 oktober 2019, nr. RvVb-S-1920-0127; RvVb 8 oktober 2019, nr. RvVb-S-1920-0129; RvVb 27 augustus 2019, nr. RvVb-S-1819-1334; RvVb 27 augustus 2019, nr. RvVb-S-1819-1333; RvVb 13 augustus 2019, nr. RvVb-S-1819-1286; RvVb 30 juli 2019, nr. RvVb-S-1819-1257; RvVb 11 juni 2019, nr. RvVb-S-1819-1078; RvVb 21 mei 2019, nr. RvVb-S-1819-0988; RvVb 16 april 2019, RvVb-S-1819-0851; RvVb 16 april 2019, nr. RvVb-S-1819-0848; RvVb 26 maart 2019, nr. RvVb-S-1819-0760; RvVb 12 maart 2019, nr. RvVb-S-1819-0696; RvVb 12 maart 2019, nr. RvVb-S-1819-0694.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 19 oktober 2020. De Inspectie van Financiën bevestigt dat het ontwerp van besluit de ontvangsten en uitgaven van de Vlaamse overheid niet beïnvloedt, zodat in toepassing van artikel 31, §2, 2°, van het besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019 het akkoord van de Vlaamse minister van begroting over dit dossier niet vereist is.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten.

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de gemeenten, de OCMW's, de intercommunales of de provincies voor wat betreft hun personeel, de werkingsuitgaven, de investeringen en schulden of de ontvangsten.

4. VERDER TRAJECT

Na principiële goedkeuring van het voorontwerp zal het advies van de Raad van State worden ingewonnen.

Het voorontwerp valt niet binnen het bevoegdheidsdomein van een strategische adviesraad.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges, wat de verkorte procedure betreft
- 2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR